

Handläggare
Jonas Zackrisson
Telefon: 08 - 508 25 169**Till**
Socialnämnden
2017-08-22

Missbruk och psykisk ohälsa inom projekt Vinternatt

Svar på skrivelse från M, L, C, och KD

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Veronica Wolgast Karlberg
Tf förvaltningschef

Sammanfattning

Under genomförandet av projekt Vinternatt 2016/2017 har frivilligorganisationerna som bedriver natthärbärgen informerat om att de upplever att den psykiska ohälsan hos besökarna ökat samt att missbruksproblematik i olika former förekommer. Det finns inga uppgifter eller konkreta data som påvisar förekomsten av ökad psykisk ohälsa eller missbruksproblematik och det statistikförs heller inte. Påverkade individer förekommer varje natt på härbärgena men uppskattningsvis är antalet individer med någon form av missbruksproblematik lågt. Antalet besökare som lider av psykisk ohälsa är också lågt och det finns inga uppgifter på hur många individer det rör sig om.

Bakgrund

Projekt Vinternatt har syftat till att erbjuda utsatta EU- och tredjelandsmedborgare som vistas tillfälligt i staden humanitärt stöd och tillgodose basala behov i form av logi, enklare måltider, samt hygienskötsel och därigenom arbeta för att motverka utsatthet. Under perioden 2016-11-01 till och med 2017-04-30 genomfördes projekt Vinternatt för femte gången. Under den perioden har projektet tillhandahållit sammanlagt 132 härbärgesplatser, av vilka 20 platser varit specifikt avsedda för kvinnor och 32 platser för

familjer. Inskrivning till härbärgesplatserna har skett genom ett gemensamt kösystem.

Från och med 2017-05-01 har förvaltningen träffat ett avtal om Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) med ideell sektor för frågor som rör natthärbärgesverksamhet och dagverksamheter för målgruppen. I och med detta avslutades Vinternatt i projektform och verksamheten övergick till IOP.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Socialtjänstavdelningen och behandlats i förvaltningsgrupp 2017-08-16, samt Funktionshindersrådet 2017-08-17.

Ärendet

I en skrivelse till Socialnämnden önskar Andrea Ström m.fl. (M), Inga-Lill Persson (L), Stina Bengtsson (C) och Sofia Modigh (KD) information om ökningen av besökare på Vinternatt som missbrukar och vilken typ av missbruk samt hur stor ökningen är av besökare som lider av psykisk ohälsa och vilken typ av psykisk ohälsa. Vidare önskar man information om hur förvaltningen planerar att anpassa verksamheterna utifrån att problemen med psykisk ohälsa ökar samt information om vilken typ av stöd som staden kan erbjuda för att hjälpa berörda personer att bryta sitt missbruk.

Upprinnelsen till skrivelsen är redovisningen av Projekt Vinternatt som lämnades till socialnämnden 2017-06-13, ärende 11.

Förvaltningens förslag och synpunkter

Socialtjänsten i Stockholms stad har ansvar för utsatta EU- och tredjelandsmedborgare som inte har ordnat boende under vistelsen i staden. Ansvaret är begränsat till nödprovning och bistånd i den akuta situationen och sker på socialjouren. Efter utredning kan bistånd beviljas i form av återresa till hemlandet.

För de individer som är i behov av och önskar stöd finns en utarbetad stödstruktur där socialjouren och EU-teamet bistår för att slussa vidare till korrekt instans. Personer som befinner sig i aktivt missbruk eller lider av psykisk ohälsa och är i behov av akut stöd länkas till landstinget, som tar emot patienter som saknar uppehållsrätt. Om personer vistas på något av härbärgena och härbärgespersonalen anser att de är i behov av akut stöd från socialtjänsten tas kontakt med EU-teamet eller socialjouren. Sedan

november 2016 har 15 individer med missbruksproblematik vänt sig till socialjouren för att få stöd.

Både socialjourens EU-team och frivilligorganisationerna har uppmärksammat en viss ökning av fysisk ohälsa och missbruksproblematik bland EU- och tredjelandsmedborgarna som vistas i staden. Förekomsten av psykisk ohälsa är svår att överblicka men antalet personer som EU-teamet uppmärksammat är lågt. Härbärgepersonalen inom Vinternatt består till största delen av volontärer. De behöver för uppdragets utförande inte ha kunskap för att göra en professionell bedömning av missbruk och psykisk ohälsa. Det ingår inte heller i uppdraget att registrera sådana uppgifter. Att en individ är påverkad är i sig inte en indikation på missbruk. Det är således svårt att föra relevant och korrekt statistik kring problematiken och utifrån denna göra någon sammanhållen analys.

Sedan 2017-05-01 drivs Vinternatt inom ramen för idéburet offentligt partnerskap (IOP) och drivs av en gemensam styrgrupp och en samverkansgrupp med representanter från förvaltningen och de deltagande organisationerna. Förvaltningen följer utvecklingen genom samarbetet inom ramen för IOP och får löpande information om såväl fysisk och psykisk ohälsa som missbruksproblem inom målgruppen. Arbetet med att ta fram gemensamma förhållningssätt och rutiner för bemötande av brukare med olika problematik pågår och inom partnerskapet diskuteras även former för brukarmedverkan och -utvärdering för att stärka verksamhetens kvalitet.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.